herpy

PILEGIFTFRØER

Niceforo's Poison Frog

Ameerega ingeri

Ameerega ingeri er en lille, dagaktiv pilegiftfrø på 20-27 mm fra foden af Andes i det sydlige Colombia. Ryggen er ensfarvet mørk, flankerne har mørkeblå pletter, og i armhulerne og på læggene sidder klare orange pletter. Arten holdes næppe, så pasningen bygger på klimaet i udbredelsesområdet og på beslægtede arter.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates ingeri; Epipedobates ingeri; Phyllobates ingeri*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**20-27 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-26 °C**
Temperatur, nat	**20-22 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**4-16**
Klækning	**10-22 dage**
Larvetid	**70-90 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Utilstrækkelige data (DD)**

Alle arter i slægten Ameerega står på CITES bilag II, så handel over grænser kræver CITES-papirer. Arten er opført som utilstrækkeligt kendt (DD) hos IUCN. EU-bilaget er ikke aflæst i referencetabellen og er derfor ikke angivet.

Om arten

Ameerega ingeri (Cochran & Goin, 1970) er en lille, jordlevende pilegiftfrø. Hannerne bliver op til 24 mm fra snude til kloak og hunnerne op til 26 mm; hunnerne er i gennemsnit lidt større. Det største kendte dyr, typeeksemplaret, måler omkring 27 mm. Kroppen er langstrakt, øjnene store og fremstående, og trommehinden lille, men tydelig. Fingrene er lange med små hæfteskiver og uden svømmehud, og tæerne har højst en svag svømmehud ved grunden. Huden på ryg og hoved er grovt kornet, mens siderne og bugen er glatte.

Ryggen er ensfarvet mørk, næsten sort, og helt uden striber, og det adskiller arten fra de fleste andre *Ameerega*. På flankerne sidder uregelmæssige mørkeblå pletter fra hovedet til lysken, og nogle dyr har en blå stribe fra næseboret langs øjet. Benene er mørke med små blå pletter og bliver lyseblå med sorte pletter ude mod tæerne. I armhulerne og på læggene sidder ovale pletter, som er klart orange hos voksne og gule hos unge dyr. Bugen er lyseblå med et uregelmæssigt sort netmønster. Hannens kald er en lang serie korte toner, der for det meste kommer parvis; det har den kun til fælles med *Ameerega bilinguis* i slægten.

Arten blev beskrevet som *Dendrobates ingeri* ud fra fire konserverede dyr og har siden stået i slægterne *Phyllobates* og *Epipedobates*. Farverne hos levende dyr var ukendte i årtier, og arten er blevet forvekslet med *Ameerega bilinguis* og *Ameerega hahneli*, som lever i samme område. *A. bilinguis* har mørkerød ryg og en lys stribe langs overlæben, og *A. hahneli* har brun ryg med lyse striber langs siden. Ældre fund fra Putumayo er af nogle henført til *A. bilinguis*, men nyere fund derfra regnes til *A. ingeri*. Genetisk er arten en gammel, selvstændig linje uden nære slægtninge i slægten. Artsnavnet hylder zoologen Robert F. Inger.

Slægten *Ameerega* har alkaloider i huden, som frøerne optager gennem føden i naturen. Giftigheden hos *A. ingeri* er ikke nærmere dokumenteret og regnes som mild. Opdrættede dyr, der fodres med bananfluer og springhaler, får ingen gift. Vask alligevel hænder efter kontakt med terrariet, og rør ikke frøerne unødigt.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Udbredelse og levested

Ameerega ingeri findes kun i Colombia, ved foden af Andes' østskråning, hvor bjergene møder Amazonas-lavlandet. Arten er kendt fra departementerne Caquetá, Putumayo og Cauca i 200-1.300 m højde, og typelokaliteten ligger ved Río Pescado i Caquetá. Udbredelsen er opdelt i pletter, og arten findes mest i de skovrester, der står tilbage.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia.

LEVESTED

A. ingeri lever i sekundærskov og i galleriskov langs vandløb i regnskoven ved bjergfoden. Klimaet er varmt og meget vådt hele året: middeltemperaturen er omkring 26 °C, nedbøren omkring 3.700 mm om året og luftfugtigheden 70-85 %. Frøerne er aktive om dagen, især på solrige formiddage, og færdes i det tørre løv på skovbunden; om natten hviler de på blade op til 60-70 cm over jorden. Føden er mest små myrer, suppleret med andre små leddyr som biller og små hvepse.

Arten kan være ret almindelig, hvor skoven står, men skovrydning til kvægdrift, landbrug og minedrift splitter levestederne op. Den er opført som utilstrækkeligt kendt hos IUCN.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes næsten ingen viden om pasningen af *Ameerega ingeri*, og arten holdes næppe. Pasningen bygger på klimaet ved bjergfoden, som er varmt og fugtigt hele året, og på skovbundens tykke løvlag. *Ameerega bilinguis* og *Ameerega hahneli* lever i samme område, er kun lidt mindre og er bedre kendt i fangenskab. Tallene for æg, larvetid og levealder er lånt fra *Ameerega bilinguis*, som ligner arten mest.

Et par kan holdes i et terrarie på mindst 60 × 40 × 40 cm. Arten lever på jorden, så gulvarealet tæller mest. Byg bunden bioaktiv med et drænlag af lerkugler, et net som skillelag og en fugtig plantejord af kokosfibre, bark og sphagnum, og læg et tykt lag løv øverst. Tilsæt springhaler og små isopoder, som spiser affald og giver ekstra føde.

Indret med rodstykker, korkbark, mos og bregner, så der er mange skjulesteder, og med få grene som udkigsposter. Låget skal have store ventilationsflader med net, så luften ikke står stille.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Hold terrariet på 24-26 °C om dagen, og lad temperaturen falde til 20-22 °C om natten. Temperaturen må ikke komme over 28 °C, for frøer tåler varme dårligt. Stil terrariet uden direkte sol og uden for træk, og mål temperaturen med et digitalt termometer nede i terrariet. Der er ingen vinterhvile.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG FORSTØVNING

Luftfugtigheden skal være 70-80 % midt på dagen og tæt på 100 % morgen og aften. Et regnanlæg eller en forstøver med timer er det nemmeste; ellers forstøves to til tre gange om dagen med osmosevand eller regnvand. Løvlaget skal være fugtigt, men må gerne tørre lidt op mellem forstøvningerne, så der ikke opstår skimmel. Bliver luften for tør, trækker frøerne sig i skjul, og huden tørrer ud.

VAND OG VANDKVALITET

Giv en lav vandskål med 1-2 cm vand, så frøerne let kommer op af den, og med sten eller mos i kanten. Brug osmosevand, regnvand eller afkloreret postevand, og skift det ofte. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så undgå sæbe, rengøringsmidler og klor. Skrub skålen med varmt vand uden sæbe.

LYS OG UVB

Lyset er først og fremmest til planterne: 10-12 timer om dagen med LED-lys med planteegnet spektrum. Det er ikke dokumenteret, at *Ameerega ingeri* har brug for UVB. Vælges en svag UVB-kilde (Ferguson-zone 1), skal frøerne have tæt løv og skjul at trække ind under. Lyset må ikke opvarme terrariet.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen lever *Ameerega ingeri* mest af små myrer og andre små leddyr fra løvlaget. I terrariet består kosten af flyveløse bananfluer (*Drosophila melanogaster* og *D. hydei*), springhaler, små isopoder, mikrofårekyllinger og sigtet engplankton. Voksne dyr tager *D. hydei* og små fårekyllinger.

Unger fodres dagligt, voksne tre til fire gange om ugen med så mange fluer, at de er spist op til næste fodring. Drys foderdyrene med kalk med D3 ved hvert måltid og med et multivitamin en til to gange om ugen. Hold egne kulturer af bananfluer og springhaler, så forsyningen er stabil.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Ameerega ingeri er dagaktiv og mest aktiv om formiddagen. Den lever på jorden i løvlaget, men sover gerne på blade et stykke over jorden, så planter med brede blade er en fordel. Hannerne i slægten forsvarer små territorier, så et par er den sikreste holdform, og to hanner skal ikke holdes sammen i et lille terrarie. Hannen kalder med en serie korte toner i 10-30 sekunder ad gangen. Hvordan arten opfører sig i grupper, er ikke dokumenteret.

Frøerne bør ikke håndteres. Huden er tynd og tåler ikke sæbe, salt og creme. Skal en frø flyttes, så lok den ind i en ren, fugtet plastikbøtte, og vask hænder før og efter.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er i gennemsnit lidt større end hannerne, men kønnene kan ikke skelnes sikkert på udseendet; kun hannerne kalder. Alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Den nemmeste vej til et par er at starte med flere unger og lade dem finde sammen.

PARRING

Avl i fangenskab er ikke beskrevet for arten. Hos slægten kalder hannen på hunnen og fører hende til et skjult sted i det fugtige løv. En periode med mindre forstøvning efterfulgt af kraftig forstøvning kan sætte gang i ynglen. Giv frøerne et skjul på jorden, fx en halv kokosskal eller et stykke bark, hvor hunnen kan lægge.

ÆG OG HALETUDSER

Æggene lægges formentlig på jorden i løvlaget eller under et skjul, og lægningerne er små, omkring 4-16 æg. Når æggene er klækket, bærer hannen haletudserne på ryggen, flere ad gangen, til lavvandede skovdamme, vandpytter og langsomt rindende bække. Haletudserne bliver omkring 3 cm lange.

I terrariet kan haletudserne tages ud og opfostres i små, rene beholdere med regnvand eller osmosevand. Giv fint haletudsefoder og alger, og skift vandet jævnligt. Holdes mange haletudser sammen, kan de æde hinanden, så hold dem adskilt.

Læs mere: Opdræt af haletudser

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 10-22 dage, og haletudserne forvandles efter 70-90 dage.

Når forbenene kommer frem, skal haletudsen kunne komme op af vandet: sænk vandstanden, og læg et stykke kork eller bark, så den kan kravle op. Flyt den lille frø til et fugtigt opdrætsterrarie, når halen er næsten optaget.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede frøer har samme mørke ryg som de voksne, men pletterne i armhulerne og på læggene er gule og bliver orange med alderen. De er små og skal have springhaler og de mindste bananfluer. Indret opdrætsterrariet som de voksnes med løv, skjul og en lav vandskål, og hold temperaturen stabil. Fodr dagligt, og støv foderet let med kalk og vitaminer. Vækst og alder ved flytning til de voksne er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Pilegiftfrøer er følsomme over for varme, tørke og dårlig hygiejne. De vigtigste fejl er:

- For varmt eller for tørt terrarie. Frøerne bliver sløve, taber sig og mister farve.
- Beskidt vand i haletudsebeholderne, som giver svampe og sygdom.
- Foder uden vitamin- og mineraltilskud, som giver knogleproblemer og svage unger.
- Nye dyr, der bringer smitte med sig. Hold nyindkøbte frøer i karantæne en periode.

En sund frø har hel hud uden sår eller røde, irriterede områder, især omkring kloakken og på indersiden af bagbenene, og en tydeligt rund mave. Tegn på sygdom er hyppige hudskifter, en oppustet krop, sløvhed, manglende appetit og mat, tør hud. Isolér et sygt dyr, og søg hurtigt en dyrlæge med forstand på padder.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.